ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2017/820 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 12ης Μαΐου 2017

σχετικά με τους αναλογικούς αστυνομικούς ελέγχους και την αστυνομική συνεργασία στον χώρο Σένγκεν

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Σε ένα χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, είναι απαραίτητο να υπάρχει κοινή αντιμετώπιση των διασυνοριακών απειλών που επηρεάζουν τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια του εν λόγω χώρου. Η ομαλή λειτουργία ενός τέτοιου χώρου βασίζεται όχι μόνο στην ενιαία εφαρμογή του κεκτημένου της Ένωσης, αλλά και στη χρήση εθνικών αρμοδιοτήτων όσον αφορά την τήρηση του νόμου και της τάξης και την διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας σύμφωνα με τους στόχους του κεκτημένου του Σένγκεν. Για την ορθή λειτουργία του χώρου Σένγκεν, είναι σημαντικό να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο τα κράτη μέλη όχι μόνο διαχειρίζονται τα εξωτερικά σύνορά τους, αλλά ασκούν και τις αστυνομικές τους αρμοδιότητες σε ολόκληρη την επικράτειά τους, καθώς και στις παραμεθόριες περιοχές.

(2) Το 2012, η Επιτροπή εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη σχετικά με τα αστυνομικά μέτρα στις εσωτερικές παραμεθόριες περιοχές, οι οποίες συνοδεύουν την πρώτη εξαμηνιαία έκθεση για τη λειτουργία του χώρου Σένγκεν ([1]). Με βάση την κτηθείσα εμπειρία από τα τελευταία τρία έτη, οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να αναθεωρηθούν. Η παρούσα σύσταση εξυπηρετεί τον εν λόγω σκοπό. Η παρούσα σύσταση βασίζεται στα «διδάγματα» που αντλήθηκαν κατά τα τελευταία τρία έτη όσον αφορά την αντιμετώπιση απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια και σε ορθές πρακτικές κατά την άσκηση των αστυνομικών αρμοδιοτήτων και της διασυνοριακής αστυνομικής συνεργασίας, στη σχετική νομολογία για τους αστυνομικούς ελέγχους, στις αξιολογήσεις Σένγκεν που πραγματοποιήθηκαν μέχρι σήμερα στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και στις νέες δυνατότητες που απορρέουν από τις τεχνολογικές εξελίξεις.

(3) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([2]), η μη διενέργεια ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα δεν θίγει την άσκηση αστυνομικών αρμοδιοτήτων εκ μέρους των αρμόδιων αρχών δυνάμει της νομοθεσίας κάθε κράτους μέλους, εφόσον η άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών δεν έχει ισοδύναμο αποτέλεσμα με τους συνοριακούς ελέγχους. Η άσκηση αστυνομικών αρμοδιοτήτων δεν θα πρέπει, ειδικότερα, να θεωρηθεί ισοδύναμη με τους συνοριακούς ελέγχους όταν τα αστυνομικά μέτρα δεν έχουν ως στόχο τον έλεγχο των συνόρων, βασίζονται σε γενικές αστυνομικές πληροφορίες ή πείρα όσον αφορά ενδεχόμενες απειλές κατά της δημόσιας ασφάλειας και αποσκοπούν συγκεκριμένα στην καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος, σχεδιάζονται και εκτελούνται κατά τρόπο σαφώς διαφορετικό από τους συστηματικούς ελέγχους προσώπων στα εξωτερικά σύνορα και διενεργούνται βάσει δειγματοληπτικών ελέγχων. Υπό το πρίσμα της απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση Adil ([3]), δεν πρόκειται ούτε για σωρευτικό ούτε για πλήρη κατάλογο κριτηρίων, με την έννοια ότι τα κριτήρια αυτά δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι καθορίζουν το μοναδικό σύνολο πιθανών αστυνομικών μέτρων στις παραμεθόριες περιοχές ([4]).

(4) Οι διατάξεις του άρθρου 23 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 και η διατύπωση του άρθρου 72 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβεβαιώνουν ότι η κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα δεν έθιξε τα προνόμια των κρατών μελών όσον αφορά την τήρηση του νόμου και της τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας.

(5) Οι αστυνομικές αρμοδιότητες που ισχύουν στην επικράτεια ενός κράτους μέλους είναι συμβατές με το δίκαιο της Ένωσης. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη μπορούν να διενεργούν αστυνομικούς ελέγχους και στις παραμεθόριες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών παραμεθόριων περιοχών, στο πλαίσιο των αστυνομικών αρμοδιοτήτων που ισχύουν δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας που εφαρμόζεται στο σύνολο της επικράτειας.

([1]) COM(2012)230, έκθεση που καλύπτει την περίοδο από την 1η Νοεμβρίου 2011 έως την 30ή Απριλίου 2012. http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0230:FIN:EL:PDF

([2]) Κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1).

([3]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Ιουλίου 2012, A. Adil, ECLI:EU:C:2012:508, C-278/12 PPU.

([4]) Απόφαση Adil, ECLI:EU:C:2012:508, σκέψη 65.

(6) Υπό τις παρούσες συνθήκες που χαρακτηρίζονται από απειλές για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια από την τρομοκρατία και άλλα σοβαρά διασυνοριακά εγκλήματα και κινδύνους δευτερογενών μετακινήσεων προσώπων που έχουν διέλθει παράτυπα τα εξωτερικά σύνορα, η εντατικοποίηση των αστυνομικών ελέγχων σε ολόκληρη την επικράτεια των κρατών μελών, μεταξύ άλλων στις παραμεθόριες περιοχές, και η διενέργεια αστυνομικών ελέγχων κατά μήκος των κύριων διαδρομών μεταφορών όπως οι αυτοκινητόδρομοι και οι σιδηρόδρομοι, μπορούν να θεωρηθούν απαραίτητες και δικαιολογημένες. Η απόφαση σχετικά με τέτοιους ελέγχους, τον τόπο διεξαγωγής και την έντασή τους εμπίπτει πλήρως στην αρμοδιότητα των κρατών μελών και θα πρέπει πάντα να είναι κατ' αναλογία προς τις εντοπισθείσες απειλές. Οι εν λόγω έλεγχοι μπορούν να αποδειχθούν αποτελεσματικότεροι από ό, τι οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα, ιδίως, λαμβανομένου υπόψη ότι είναι πιο ευέλικτοι από τους στατικούς συνοριακούς ελέγχους σε συγκεκριμένα σημεία διέλευσης των συνόρων και μπορούν να προσαρμοστούν πιο εύκολα στους μεταβαλλόμενους κινδύνους.

(7) Οι παραμεθόριες περιοχές ενδέχεται να παρουσιάζουν συγκεκριμένους κινδύνους όσον αφορά το διασυνοριακό έγκλημα και να είναι επίσης περισσότερο εκτεθειμένες σε ορισμένες αξιόποινες πράξεις που διαπράττονται σε ολόκληρη την επικράτεια, όπως διαρρήξεις, κλοπές οχημάτων, λαθρεμπόριο ναρκωτικών, άνευ αδείας δευτερογενή μετακίνηση υπηκόων τρίτων χωρών, παράνομη διακίνηση μεταναστών ή εμπορία ανθρώπων. Οι κίνδυνοι παραβιάσεων των κανόνων σχετικά με τη νομιμότητα της διαμονής εντός της επικράτειας ενδέχεται επίσης να είναι μεγαλύτεροι σε παραμεθόριες περιοχές. Λαμβάνοντας υπόψη αυτούς τους κινδύνους, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να διενεργούν και να εντείνουν αστυνομικούς ελέγχους σε παραμεθόριες περιοχές, προσαρμοσμένους στους ειδικούς κινδύνους των παραμεθόριων περιοχών, εφόσον τα εν λόγω μέτρα δεν έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα με τους συνοριακούς ελέγχους.

(8) Οι σύγχρονες τεχνολογίες για την παρακολούθηση των κυκλοφοριακών ροών, ιδίως στους αυτοκινητόδρομους και σε άλλες σημαντικές οδούς που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη, μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια. Υπό το πρίσμα αυτό, η χρήση συστημάτων παρακολούθησης και εποπτείας που επιτρέπουν την αυτόματη αναγνώριση αριθμού πινακίδας για σκοπούς επιβολής του νόμου θα πρέπει επομένως να ενθαρρυνθεί, με την επιφύλαξη των εφαρμοστέων κανόνων σχετικά με την παρακολούθηση με κάμερες, συμπεριλαμβανομένων των διασφαλίσεων για την προστασία των δεδομένων. Τούτο θα μπορούσε να συμβάλλει στην επιτήρηση των κύριων ευρωπαϊκών διαδρόμων μεταφορών που χρησιμοποιούνται από μεγάλο αριθμό ταξιδιωτών και οχημάτων για τη διακίνηση σε ολόκληρη την Ένωση, χωρίς δυσανάλογες επιπτώσεις στη ροή της κυκλοφορίας.

(9) Μόνο σε περιπτώσεις αστυνομικών αρμοδιοτήτων βάσει της εθνικής νομοθεσίας που περιορίζονται ειδικά σε παραμεθόριες περιοχές και συνεπάγονται ελέγχους ταυτότητας ακόμη και χωρίς συγκεκριμένες υπόνοιες, τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν συγκεκριμένο πλαίσιο ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εν λόγω αστυνομικοί έλεγχοι δεν συνιστούν μέτρα ισοδύναμα με τους συνοριακούς ελέγχους. Ενώ στην απόφαση Melki [1], το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απονέμουν τις εν λόγω ειδικές αστυνομικές αρμοδιότητες για εσωτερικές παραμεθόριες περιοχές επιτρέποντας ενισχυμένους ελέγχους ταυτότητας μόνο σε αυτά τα τμήματα της επικράτειας, έκρινε ότι, στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέπουν ειδικές διατάξεις σε σχέση με την ένταση και τη συχνότητα των ελέγχων αυτών. Επιπλέον, αν ο έλεγχος δεν εξαρτάται από τη συμπεριφορά του ελεγχόμενου ατόμου ή από τη συνδρομή ιδιαίτερων περιστάσεων ή από την ύπαρξη πληροφοριών από τις οποίες να προκύπτει κίνδυνος διατάραξης της δημόσιας τάξης ή της εσωτερικής ασφάλειας, τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέπουν το αναγκαίο πλαίσιο κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή τους στην πράξη προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο τα εν λόγω αστυνομικά μέτρα να έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα με τους συνοριακούς ελέγχους.

(10) Κατά την τελευταία τριετία, ορισμένα κράτη μέλη ενέτειναν τους αστυνομικούς ελέγχους στις παραμεθόριες περιοχές στο πλαίσιο των αυξανόμενων απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια (συγκεκριμένα, η Αυστρία, το Βέλγιο, η Τσεχική Δημοκρατία, η Γερμανία, η Δανία, οι Κάτω Χώρες, η Γαλλία, η Ιταλία, η Σλοβενία και η Ελβετία). Μερικές φορές, οι εν λόγω έλεγχοι επικεντρώνονται σε συγκεκριμένα μέσα μεταφοράς, για παράδειγμα, αμαξοστοιχίες, ή σε συγκεκριμένες παραμεθόριες περιοχές. Η χρήση των τεχνολογικών μέσων αυξάνεται επίσης σε αυτό το πλαίσιο. Η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε καμία από αυτές τις περιπτώσεις. Ορισμένες από τις περιπτώσεις αυτές αποτελούν παραδείγματα ορθής πρακτικής για την αντιμετώπιση επίμονων, αυξημένων απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια.

(11) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/399, η προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις, ως μέτρο έσχατης ανάγκης. Στο πλαίσιο αυτό, η εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2017/246 [2] του Συμβουλίου ενθαρρύνει ρητά τα κράτη μέλη να αξιολογούν κατά πόσον οι αστυνομικοί έλεγχοι δεν θα μπορούσαν να επιτύχουν τα ίδια αποτελέσματα με τους προσωρινούς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, πριν από τη θέσπιση ή την παράταση τέτοιων ελέγχων.

(12) Ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να είναι σαφές από την αρχή ότι οι αστυνομικοί έλεγχοι από μόνοι τους δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση των εντοπισμένων απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια (για παράδειγμα, η αναζήτηση συγκεκριμένων υπόπτων τρομοκρατικής επίθεσης), σε άλλες περιπτώσεις μπορούν να επιδιωχθούν στόχοι παρόμοιοι με εκείνους της επαναφοράς των συνοριακών ελέγχων μέσω της ενίσχυσης των

[1] Απόφαση του Δικαστηρίου, της 22ας Ιουνίου 2010, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Melki και Abdeli, C-188/10 και C-189/10, ECLI:EU:C:2010:363, σκέψεις 73 και 74.

[2] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2017/246 του Συμβουλίου, της 7ης Φεβρουαρίου 2017, για σύσταση σχετικά με την παράταση του προσωρινού ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα σε εξαιρετικές περιστάσεις που θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου Σένγκεν (ΕΕ L 36 της 11.2.2017, σ. 59).

αστυνομικών ελέγχων σε παραμεθόριες περιοχές. Συνεπώς, αφενός, η αξιολόγηση άλλων εναλλακτικών μέτρων θα πρέπει κατά κανόνα να προηγείται της απόφασης για προσωρινή επαναφορά των συνοριακών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα. Ιδίως, στην περίπτωση αποφάσεων για προσωρινή επαναφορά των συνοριακών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα λόγω προβλέψιμων γεγονότων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι είχε διενεργηθεί τέτοιας μορφής αξιολόγηση. Αφετέρου, σε ειδικές περιπτώσεις επειγουσών και σοβαρών απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια στο επίπεδο του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα ή σε εθνικό επίπεδο, η προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα μπορεί να είναι αναγκαία άμεσα.

(13) Η παρούσα σύσταση ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν καλύτερα τις αστυνομικές τους αρμοδιότητες και να δίνουν προτεραιότητα στους αστυνομικούς ελέγχους πριν από τη λήψη απόφασης σχετικά με την προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα.

(14) Ανεξάρτητα από τα μέτρα που λαμβάνει ένα κράτος μέλος για να αντιμετωπίσει μια συγκεκριμένη απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλειά του, θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η εφαρμογή των μέτρων δεν θα δημιουργεί εμπόδια για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των εμπορευμάτων που δεν θα ήταν αναγκαία, δικαιολογημένα και ανάλογα προς τις εν λόγω απειλές για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, καθώς και ότι σέβεται πλήρως τα θεμελιώδη δικαιώματα και, ειδικότερα, την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων.

(15) Ο χώρος χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα στηρίζεται και στην αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή από τα κράτη μέλη των συνοδευτικών μέτρων στον τομέα της διασυνοριακής αστυνομικής συνεργασίας. Από τις αξιολογήσεις Σένγκεν που έχουν διενεργηθεί μέχρι σήμερα στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας προκύπτει ότι μολονότι τα κράτη μέλη συμμορφώνονται εν γένει με το κεκτημένο Σένγκεν, ορισμένα εμπόδια παρακωλύουν τη χρήση στην πράξη ορισμένων από τα διαθέσιμα εργαλεία διασυνοριακής αστυνομικής συνεργασίας για τα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, συνεπώς, να ενθαρρυνθούν να άρουν τα εμπόδια αυτά για την καλύτερη αντιμετώπιση των διασυνοριακών απειλών.

(16) Οι κοινές αστυνομικές περιπολίες και άλλα υφιστάμενα εργαλεία της επιχειρησιακής αστυνομικής συνεργασίας συμβάλλουν στην εσωτερική ασφάλεια στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα. Οι κοινές περιπολίες επί διασυνοριακών αμαξοστοιχιών για παράδειγμα βελτιώνουν σαφώς την ασφάλεια μέσω της πρόληψης καταστάσεων στις οποίες η έλλειψη συμμετρίας στους ελέγχους υπονομεύει τις προσπάθειες που αναλαμβάνονται στη μία μόνο πλευρά των συνόρων. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει πρακτικές οι οποίες διευκολύνουν ή επιτρέπουν τη διενέργεια κοινών αστυνομικών επιχειρήσεων (για παράδειγμα, τα κοινά αστυνομικά τμήματα που έχουν θεσπίσει η Γερμανία και η Πολωνία στα σύνορά τους τα οποία εστιάζουν σε κοινές περιπολίες και άλλες επιχειρήσεις, ή οι μικρές ομάδες που έχουν θεσπιστεί για κοινές έρευνες στα σύνορα Αυστρίας-Τσεχίας, οι κοινές περιπολίες σε αμαξοστοιχίες στην Αυστρία, τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία και την Ουγγαρία, ή η πρόσληψη από τη γερμανική αστυνομία υπηκόων άλλων κρατών μελών, ιδίως για περιπολίες στις παραμεθόριες περιοχές). Τα υπόλοιπα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να ακολουθήσουν τις εν λόγω βέλτιστες πρακτικές.

(17) Η από κοινού ανάλυση των απειλών και η διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών που έχουν συνορεύουσες παραμεθόριες περιφέρειες μπορεί να βοηθήσει στη διαμόρφωση αποτελεσματικών αστυνομικών ελέγχων για την αντιμετώπιση των απειλών που εντοπίζονται. Μια τέτοια συνεργασία μπορεί να καλύπτει τους κινδύνους σε συγκεκριμένους διασυνοριακούς οδικούς άξονες κυκλοφορίας, καθώς και συγκεκριμένα μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιούνται συχνά σε εγκληματικές δραστηριότητες, ώστε να μπορούν να πραγματοποιούνται στοχοθετημένοι αστυνομικοί έλεγχοι πριν από τις παραμεθόριες περιοχές. Οι εν λόγω αστυνομικοί έλεγχοι μπορούν να παρέχουν ένα κοινό εργαλείο για την αντιμετώπιση των απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια που αντιμετωπίζουν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Για τον λόγο αυτό, είναι σημαντικό να ενθαρρυνθούν τα κράτη μέλη να αναπτύξουν περαιτέρω τη διασυνοριακή συνεργασία.

(18) Για την ενίσχυση της διασυνοριακής αστυνομικής συνεργασίας, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν τη στήριξη της Επιτροπής στην εφαρμογή της παρούσας σύστασης. Η εν λόγω στήριξη μπορεί να συμβάλει, για παράδειγμα, στη διευκόλυνση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των επαγγελματιών και των υπεύθυνων λήψης αποφάσεων των κρατών μελών και στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και των αρμόδιων οργανισμών (Ευρωπόλ και Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή). Επίσης, μπορεί να συμβάλει στην περαιτέρω ενίσχυση δομών διασυνοριακής συνεργασίας όπως τα κέντρα αστυνομικής και τελωνειακής συνεργασίας. Επιπλέον, η Επιτροπή θα στηρίξει την επικαιροποίηση, με βάση τις πληροφορίες από τα κράτη μέλη, του «Καταλόγου Σένγκεν» του 2011 [1], ο οποία προσδιορίζει, μεταξύ άλλων, τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα της επιχειρησιακής διασυνοριακής αστυνομικής συνεργασίας, και τα εθνικά ενημερωτικά δελτία του «Εγχειριδίου για τις διασυνοριακές επιχειρήσεις» [2].

(19) Όπως κατέδειξε η πρόσφατη μεταναστευτική κρίση, οι ανεξέλεγκτες δευτερογενείς μετακινήσεις παράτυπων μεταναστών μπορεί να αποτελέσουν σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια. Η δέουσα εφαρμογή των διμερών συμφωνιών επανεισδοχής σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 της οδηγίας 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [3], μπορεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο στην αντιμετώπιση δευτερογενών

[1] Έγγραφο του Συμβουλίου 15785/3/10 REV 3.
[2] Έγγραφο του Συμβουλίου 10505/4/09 REV 4.
[3] Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 348 της 24.12.2008, σ. 98).

μετακινήσεων παράνομα διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών. Οι διμερείς συμφωνίες μπορούν επίσης να συμβάλλουν στην επίτευξη αποτελεσμάτων παρόμοιων με εκείνα των στοχευμένων ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα όσον αφορά την αντιμετώπιση των απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, περιορίζοντας ταυτόχρονα τις επιπτώσεις για την κυκλοφορία των καλόπιστων ταξιδιωτών. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις διμερείς συμφωνίες επανεισδοχής με αποτελεσματικό τρόπο σεβόμενα ταυτόχρονα τη σύσταση (ΕΕ) 2017/432 της Επιτροπής ([1]).

(20) Η Επιτροπή θεωρεί ότι για την εφαρμογή της παρούσας σύστασης χρειάζεται εύλογο χρονικό διάστημα· ως εκ τούτου, η Επιτροπή συνιστά την εφαρμογή της το συντομότερο δυνατόν και, το αργότερο, εντός προθεσμίας 6 μηνών.

(21) Η παρούσα σύσταση θα πρέπει να εφαρμοστεί με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

(22) Η παρούσα σύσταση θα πρέπει να απευθύνεται σε όλα τα κράτη Σένγκεν που δεσμεύονται από τις διατάξεις του τίτλου ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

Αποτελεσματικότερη χρήση των αστυνομικών ελέγχων

1. Για να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά οι απειλές για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια εντός του χώρου Σένγκεν, τα κράτη μέλη θα πρέπει, όπου είναι απαραίτητο και δικαιολογημένο σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο:

   α) να εντείνουν τους αστυνομικούς ελέγχους σε ολόκληρη την επικράτεια, μεταξύ άλλων στις παραμεθόριες περιοχές·

   β) να διενεργούν αστυνομικούς ελέγχους στις κύριες διαδρομές μεταφορών, μεταξύ άλλων στις παραμεθόριες περιοχές·

   γ) να προσαρμόζουν τους αστυνομικούς ελέγχους στις παραμεθόριες περιοχές, βάσει συνεχούς αξιολόγησης κινδύνου, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι εν λόγω αστυνομικοί έλεγχοι δεν έχουν ως στόχο τον έλεγχο των συνόρων·

   δ) να αξιοποιούν τις σύγχρονες τεχνολογίες για την παρακολούθηση των οχημάτων και των κυκλοφοριακών ροών.

Απόδοση προτεραιότητας σε αστυνομικούς ελέγχους σε περίπτωση σοβαρής απειλής κατά της εσωτερικής ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης

2. Σε περίπτωση σοβαρής απειλής για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια εάν τα κράτη μέλη εξετάζουν το ενδεχόμενο να εφαρμόσουν το κεφάλαιο ΙΙ του τίτλου ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399, θα πρέπει πρώτα να αξιολογήσουν κατά πόσον η κατάσταση μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά μέσω της ενίσχυσης των αστυνομικών ελέγχων εντός της επικράτειάς τους, μεταξύ άλλων σε παραμεθόριες περιοχές.

Ενίσχυση της διασυνοριακής αστυνομικής συνεργασίας

3. Για την ενίσχυση της διασυνοριακής αστυνομικής συνεργασίας στην αντιμετώπιση των απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει:

   α) να επαναξιολογήσουν τον βαθμό στον οποίο χρησιμοποιούν επί του παρόντος όλα τα διαθέσιμα εργαλεία διασυνοριακής επιχειρησιακής αστυνομικής συνεργασίας, όπως κοινές περιπολίες, κοινές επιχειρήσεις, κοινές ομάδες έρευνας, διασυνοριακές καταδιώξεις ή διασυνοριακές παρακολουθήσεις, κέντρα αστυνομικής και τελωνειακής συνεργασίας·

   β) να συνεργαστούν με τα γειτονικά τους κράτη μέλη προκειμένου να άρουν τα νομικά ή λειτουργικά εμπόδια για την πλήρη χρήση όλων των εργαλείων διασυνοριακής επιχειρησιακής αστυνομικής συνεργασίας·

   γ) να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν, ανάλογα με την περίπτωση, την από κοινού ανάλυση των απειλών και διασυνοριακές ανταλλαγές πληροφοριών με τα γειτονικά τους κράτη μέλη ώστε να στηρίξουν κοινές ενέργειες για την αντιμετώπιση απειλών για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια σε συνορεύουσες εσωτερικές παραμεθόριες περιοχές, μεταξύ άλλων μέσω συντονισμένων αστυνομικών ελέγχων στις εσωτερικές παραμεθόριες περιοχές τους·

   δ) να αξιολογήσουν την ανάγκη για τεχνικές επενδύσεις προκειμένου να ενισχύσουν κοινές επιχειρήσεις, ιδίως για την επιτήρηση και την ανίχνευση.

([1]) Σύσταση (ΕΕ) 2017/432 της Επιτροπής, της 7ης Μαρτίου 2017, για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των επιστροφών στο πλαίσιο της εφαρμογής της οδηγίας 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 66 της 11.3.2017, σ. 15).

Αποτελεσματική χρήση διμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων επανεισδοχής μεταξύ κρατών μελών

4. Για να εξασφαλιστεί ότι οι αστυνομικοί έλεγχοι και η αστυνομική συνεργασία μπορούν να οδηγήσουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των άνευ αδείας δευτερογενών μετακινήσεων, στις περιπτώσεις που οι εν λόγω μετακινήσεις συνιστούν συγκεκριμένη απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει:

   α) σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 της οδηγίας 2008/115/ΕΚ, να αναλάβουν εκ νέου τους υπηκόους τρίτων χωρών που διήλθαν από το έδαφός τους πριν συλληφθούν σε άλλο κράτος μέλος, σύμφωνα με τις διατάξεις διμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων που ισχύουν κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εν λόγω οδηγίας (13 Ιανουαρίου 2009), ιδίως μεταξύ γειτονικών κρατών μελών·

   β) να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα, μεταξύ άλλων με τη θέσπιση επιχειρησιακών πρακτικών μεταξύ αρμόδιων αρχών και τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ τους, ώστε να διασφαλιστεί η ταχεία ολοκλήρωση των διαδικασιών στο πλαίσιο των εν λόγω διμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων από τα οικεία κράτη μέλη, καθώς και η διενέργεια της μεταφοράς το συντομότερο δυνατόν·

   γ) να διασφαλίσουν ότι, σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος αποφασίσει να μην εφαρμόσει τις διατάξεις διμερούς συμφωνίας ή ρύθμισης επανεισδοχής ή όταν οι ενδιαφερόμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών αναλαμβάνονται εκ νέου από άλλο κράτος μέλος, δρομολογούνται οι διαδικασίες επιστροφής σύμφωνα με την οδηγία 2008/115/ΕΚ και σύμφωνα με τη σύσταση (ΕΕ) 2017/432.

Βρυξέλλες, 12 Μαΐου 2017.

Για την Επιτροπή
Δημήτρης ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ
Μέλος της Επιτροπής